

הסככה והרפד

שיש להקפיד על איסופו. נוסף לזה יש להצביע ולהתריע על העדר כל תיכנון במשקים רבים לגבי פיתוח הענפים והתיאום ביניהם. נתקלים לא פעם במשקים ששטחי הפלחה שלהם מצומצמים מאוד, ושביכולתם לייצר בסך הכל כ־50–60 — טון קש, והם מקימים סככה ל־120 ראש בקר; מובן מאליו שבמשקים כאלה מחריפה בע"יית הרפד והפרות, "בוססות בהפרשותיהן". אך גם במספר משקים מסוג זה אפשר היה לפתור את שאלת הרפד אילו היו זורעים כ־500 דונם תירס לגרגרים ואת הגבעולים היו הופכים לרפד. אלא שבמקום זה, נוהגים משקים כאלה לזרוע סורגום בהשקאות עזר, כי זה נראה בעיניהם טוב יותר מבחינה כלכלית ארעית. נתקלים גם בעובי דות משונות כגון אלה: מוכרים בקיץ את הקש במחיר של 40 לירה לטונה, ובחורף של אותה שנה קונים קש ב־100 לירות הטונה! וגם כיום הננו עדים עוד לשריפת קש, לאיסוף לקוי של היבול (כ־40%–50% בלבד), לזלזול בקש מתבואות הקיץ וכדומה. התמוה ביותר הוא, שיש בונים סככות מבלי לדעת אפילו מהי תצרוכת הרפד השנתית המינימאלית לכל ראש בתנאי שיכון כאלה. המסקנה המתבקשת — היא: אל תבנה סככה אם אין אתה יכול לספק את הרפד, או אם אינך מוכן לדאוג להספקתו הנאותה!

יוקר הרפד

מסופקני אם נכונים הדברים בשנים כתיקונן. נודמן לי לברר שאלת מחיר הקש במשקים שונים ונודע לי שכרגיל אין הטונה קש (מתבואות חורף) עולה למעלה מ־22 לירות בערימה, לאחר 3 גיבובים בשדות. נכון שבחורף שעבר עלה מחיר הקש עד ל־150 לירות הטונה, אולם זו היתה שנה בלתי רגילה בגלל האיחור בגשמים, כשהיה הכרח להשתמש בכמויות ניכרות של קש בהזנת הצאן, הבקר ועדרי הבקר לבשר, שלא מצאו כל מזון שהוא במרעה.

והחשש שתעשיית הנייר תופיע כצרכן גדול של קש, אף הוא מופרז. עד עתה קנה ביתר החרושת כמות קטנה מאוד של קש. אך, דרך

בחוברת האחרונה של "השדה" שואל וולקני ברשימתו "ביקור ברפתים": "האם הגענו לנקודת מפנה חדשה בתיכנון מבני הרפת?... שינויים בסוגי המספוא ובשיטות העבודה, והדרישה לחומרי גלם לתעשיית הנייר והלבידים — גרמו לכך שאין ברשות ענף הרפת די רפד כדי להחזיק את הבקר בתברואה תקינה. המראה העגום, בו אנו נתקלים במשקים רבים, שהפרות בוססות בהפרשותיהן — אינו מעורר ובוודאי אינו רצוי. עגום ביותר היה המצב השנה, נוכח המחסור ברפד. אחת הסיבות המכריעות בהקמת הסככות היתה — האפשרות הצפונה בהן להרבות בייצור זבל ובהפיכת כל מיני פסולת־שדה לזבל אורגני. נמצא שאנו כיום, "שבויים" בידי מבנים התובעים רפד, והוא איננו, ואם לא די בצרה זו — מסתבר שהרפת המייצרת זבל על חשבונה — מפסידה לירות רבות בתהליך הפיכת הקש במחירו הנוכחי לזבל הראוי לשמו. המצב הגיע לידי כך, שייצור הזבל האורגני, בין שיוקפו את הוצאותיו לחובת הרפת ובין שיוקפו את הוצאותיו לחובת ענף הזבל — עולה ביוקר רב, יותר מכפי שמצדיק ערכו בטיוב הקרקע. וכיון שיש מערערים על עצם חשיבותו של הזבל האורגני, כשבידינו מבחר דשנים בכל כמות הדרושה (הדגשה שלי), הרי אנו עומדים במצב די מוזר..." סככה או רפת סגורה — זוהי בעצם השאלה, וטוב שהעולה מחדש, כי לא רק במשקים קיבור ציים הפכה הסככה למבנה בהא הידיעה, אלא גם אנשי המושבים החלו נוטים לשיטה זו של שיכון הבקר. הנימוקים שמעלים בזמן האחרון נגד הסככות הם: אין רפד, הרפד יקר, הזבל יקר ולבסוף — אין חשיבות לזבל האורגני. כדאי איפוא שנבדוק קודם כל, לא את שאלת הסככות, כי אלה עומדות על מכונו ברוב המשיקים ויתקיימו שנים רבות, וננסה לדון בארבעת הנימוקים שהעלה רענן וולקני ברשימתו הנ"ל.

חומר רפד

אני מעז להגיד שטעות בידך, ד"ר וולקני! יש לנו די רפד מתבואות החורף והקיץ, אלא

חקלאים גם בימינו שדעתם היא אחרת, והם מוכנים אף להוציא כסף רב כדי לספק לקרקעור תיהם את הזבל האורגאני, אף במחירים גבוהים למדי.

אין באפשרותי להאריך בשאלה זו במסגרת רשימה זו, ואומר רק זאת: בכל הזמנים וגם בזמננו ידעו ויודעים החקלאים לשאת בהוצאות גדולות כדי לטייב את קרקעותיהם. בזבל אורגאני, וזאת — משום שהם חיים בהכרה שהזנחת הקרקע ושלילת הזיבול האורגאני גוררים אחר־הם הפיכת אדמותיהם למדבר.

אריה בלדום

99 המכבי

אגב, כל העניין הזה של רכישת קש על ידי בית־החרושת במחיר גבוה נראה, מבחינות מסויימות, כיוצא דופן, כי בעצם רק הודות לסובסידיות ממשלתיות, מהן נהנה בית חרושת זה, יכול הוא להרשות לעצמו קניית קש במחירים גבוהים.

הזבל יקר ואין חשיבות לזבל אורגאני

אין צורך לטעון את שני הדברים: אם „אין חשיבות לזבל“ הרי אין זה מעניין שוב אם הוא יקר או זול, ואפשר לוותר עליו בכלל, ולבקש פתרונות כיצד ל„היפטר“ ממנו בדרכים הנוחות ביותר וללא טרדות מרובות. אלא שישנם עוד

ידיעות המזכירות

שיימכרו במסגרת הנ"ל יהווה כ־50% מהמספר הכללי של ראשי הבקר שיישחטו באותו חודש. הוחלט להתנגד בכל תוקף למכרזים, ובמידה ויהיו מכרזים, לדרוש שהממשלה לא תמכור במחיר נמוך מזה שנקבע בעת נתינת המקדמות. • ביום שני 22.6.59 יצא הח' אפרים שמאראגד, בהתאם להחלטת המזכירות, לוועידה הבינלאומית של משק החלב אשר עמדה להיפתח בלונדון ב־23.6.59; בהזדמנות זו הוא יבקר בעוד מספר ארצות באירופה לשם בירור בעיות מקצועיות מסויימות. בזמן היעדרו של החבר אפרים שמא־ראגד ימלאו את מקומו באופן חלקי החברים עקיבא סטרוסטוניצקי וישראל פלביץ.

ביום 10.6.59 התקיימה ישיבת המועצה. נמסרה אינפורמציה על המצב בשיווק החלב בחודש־שנים האחרונים ועל הדיונים עם המרכז החקלאי ועם מוסדות ממשלתיים בדבר שיתוף גורמים ציבוריים בתיכנון ענף הבקר בעתיד. הוחלט לדַרוש בכל תוקף להכיר במיכסת מינימום של 10,000 ליטר ליחידה משקית לשנה.

• נמסרה אינפורמציה על הדיונים במועצה לייצור ושיווק בקר לבשר. החל מחודש יולי הממשלה תקנה את הבקר שהצטבר במשקים בגלל שיווק הבשר הקפוא. עם הגשת הרשימות של הבקר המוצא לשיווק תשלם הממשלה באמצעות המשווקים כ־60% ממחיר הבקר. מספר הפרות

קורס לבוקרים מתחילים

בחודש אוגוסט נקיים את הקורס לבוקרים מתחילים. נשארו עוד מספר מקומות פנויים והננו פונים אל החברים הרוצים להשתתף בקורס זה שיודרו ויירשמו בימים הקרובים. הקורס יתקיים במדרשה החקלאית ע"ש רופין ומחיר ההשתתפות הוא 100 ל"י.

ספרו של מוריפון

מהמודעות בעתונות היומית ודאי נודע כבר לחברי ההתאחדות שהספר „המספוא והזנת בעלי החיים“ הופיע. המזכירות של ה. מ. ב. קיבלה על עצמה את הפצתו. על החברים המעוניינים ברכישת הספר לפנות למשרד (אפשר גם בכתב) ההתאחדות. מחיר הספר הוא — 15 לירות.